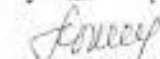

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

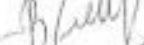
Декан соціально-
гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 29 » 05 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » 05 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Скульптура»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

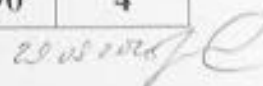
спеціальність – 022 Дизайн

спеціалізація – 022.01 Графічний дизайн

освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Лабораторні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	4	16	30	3	6	35	90	4

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 022 Дизайн спеціалізації 022.01 Графічний дизайн затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 року, зі змінами, протокол №8 від 26.06.2025 року)).

Робочу програму склав викладач кафедри архітектури та дизайну **П'єх Роман Михайлович**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол №1 від «26» серпня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри архітектури
та дизайну, д.архітектури ., професор

Оксана ДЯЧОК

Гарант ОП «Графічний дизайн»
к.пед.н., доц.

Ірина ЦІДИЛО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Скульптура»

1. Опис дисципліни «Скульптура»

Дисципліна «Скульптура»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 022 «Дизайн» Спеціалізація: 022.01 Графічний дизайн	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 4</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»	Лекції: <i>Денна – 16 год.</i> Лабораторні заняття: <i>Денна – 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 90	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 35 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 6 з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Скульптура»

2.1. Мета вивчення дисципліни «Скульптура»

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва. Предметом навчальної дисципліни є напрямок діяльності художника в галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, що вимагає формування у студентів певної сукупності компетентностей.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з методами та засобами формування й відображення авторської ідеї, матеріалізації інформації та створенні художніх образів;
- оволодіння виражальними можливостями скульптури, формування умінь і навичок роботи з усім розмаїттям технік, інструментів та матеріалів;
- набуття вмінь та навичок роботи з проектним матеріалом, об'ємом;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців образотворчого мистецтва.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису.

СК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни:

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Історія мистецтва», «Рисунок», «Композиція та кольорознавство», «Пластична анатомія».

2.5. Результати навчання:

ПР01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПР18. Відображати морфологічні, стильові та фактурні властивості об'єктів дизайну.

3. Зміст дисципліни «Скульптура»

Змістовий модуль I. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Скульптурна рослинна композиція

Тема 1. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту

Особливості малювання ескізу для виконання композиції на основі рослинного орнаменту.

Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)

Вивчення та оволодіння прийомами виконання рельєфної орнаментальної композиції з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка).

Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту

Виконання рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту.

Змістовий модуль II. Пластичне моделювання людини

Тема 4. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі

Розуміння скульптури як виду образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя та пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі.

Тема 5. Моделювання торсу людини

Ліплення, моделювання торсу людини.

Тема 6. Пластичне моделювання фігури людини

Особливості ліплення пластиліном. Конструктивні особливості людини, яка стоїть.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Скульптура»

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Лабор. заняття	Сам. робота	Інд. робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль I. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Скульптурна рослинна композиція						
Тема 1. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту	2	4	15	1	2	Поточне оцінювання
Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)	2	4				Поточне оцінювання
Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту	2	6				Поточне оцінювання
Змістовий модуль II. Пластичне моделювання людини						
Тема 4. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі	2	6	10	1	2	Поточне оцінювання
Тема 5. Моделювання торсу людини	2	4	10	1	2	Поточне оцінювання
Тема 6. Пластичне моделювання фігури людини	2	6				Поточне оцінювання
Всього:	16	30	35	3	6	Іспит

5. Тематика лабораторних занять
Змістовий модуль I. Рослинна скульптурна композиція

Лабораторне заняття № 1

Тема 1. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Ескіз для виконання композиції на основі рослинного орнаменту

Питання для обговорення: Особливості малювання ескізу для виконання композиції на основі рослинного орнаменту.

Лабораторне заняття № 2

Тема 2. Рельєфна орнаментальна композиція з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка)

Питання для обговорення: Прийоми виконання рельєфної орнаментальної композиції з використанням елементів рослинного світу (гіпсова розетка).

Лабораторне заняття № 3

Тема 3. Творча рельєфна композиція на основі рослинного орнаменту

Питання для обговорення: Виконання рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту.

Змістовий модуль II. Пластичне моделювання людини

Лабораторне заняття № 4

Тема 4. Пластичне моделювання деталей обличчя. Пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі

Питання для обговорення: Скульптура як виду образотворчого мистецтва. Пластичне моделювання деталей обличчя та пластична анатомія антропоморфних форм у скульптурі.

Лабораторне заняття № 5

Тема 5. Моделювання торсу людини

Питання для обговорення: Ліплення, моделювання торсу людини.

Лабораторне заняття № 6

Тема 6. Пластичне моделювання фігури людини

Питання для обговорення: Особливості ліплення пластиліном. Конструктивні особливості людини, яка стоїть.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Скульптура» передбачає:

- 1) виконання практичних завдань;

2) виконання творчих завдань.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

№ п/п	Тематика
1.	Виконання ескізу та рельєфної композиції на основі рослинного орнаменту
2.	Моделювання деталей обличчя.
3.	Пластичне моделювання фігури людини

Додаткові бали та заохочення за неформальну освіту

Здобувачі освіти мають можливість отримати додаткові бали (до 10% від загальної оцінки за модуль) за участь у неформальних освітніх активностях, пов'язаних із тематикою курсу:

участь у вебінарах, майстер-класах або конкурсах з скульптури.

Умови зарахування балів: для отримання додаткових балів необхідно надати викладачу сертифікат, посилання на роботу або інший підтверджуючий документ із коротким описом (до 200 слів) того, як отриманий досвід допоміг у вивченні дисципліни.

Важливо: максимальна кількість додаткових балів за неформальну освіту не може перевищувати 10% від загального вагового коефіцієнта модуля. Деталі зарахування узгоджуються з викладачем індивідуально.

7. Тренінг

Організація і проведення тренінгу:

Створення декоративної композиції, використовуючи пластичні виражальні можливості скульптури

Вимоги до завдання: Створити декоративну композицію використовуючи пластичні виражальні можливості скульптури.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків зображення тварини та людини в скульптурі
2. Аналіз стилістичних та художніх рішень зображення тварини та людини в скульптурі .

8. Методи навчання

Для забезпечення ефективного та всебічного опанування дисципліни пропонується застосовувати комбінацію традиційних, інтерактивних та інноваційних методів навчання, що сприятимуть розвитку теоретичних знань, практичних навичок, критичного мислення та творчих здібностей студентів.

1. Теоретичні лекції.
2. Практичні заняття
3. Аналіз мистецьких творів

- Розгляд класичних і сучасних творів мистецтва з скульптури.

4. Інноваційні та технологічні методи

Інноваційні методи з використанням ІІІ:

Генерація контенту

- Студенти можуть використовувати генеративні моделі ІІІ для створення творчих зображень. Це дозволяє їм експериментувати з формою та стилем, отримуючи унікальні результати, які можна аналізувати і обговорювати на заняттях.

5. Запрошення фахівців

- Організація майстер-класів або лекцій від професійних скульпторів для поглиблення знань.

6. Контроль та оцінювання

- Регулярний моніторинг прогресу студентів через оцінювання практичних робіт, проектів і портфоліо.
- Використання критеріального оцінювання для чіткої оцінки навичок та знань студентів.

7. Рефлексія та обговорення

- Проведення обговорень після практичних занять для аналізу процесу навчання та отриманих результатів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок студентів протягом навчального семестру відбувається за результатами оцінювання практичних робіт, а також у процесі контролю поточної самостійної роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

10. Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів установлюються конкретні терміни. Перескладання модулів здійснюється в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету чи інституту.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни «Скульптура» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100 бальною шкалою:

- поточне опитування;
- поточне оцінювання творчих;
- виконання модульної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 3 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 1-3	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен здобувач має отримати не менше 3 оцінок)	Підсумкова робота, яка охоплює теми 4-6	Визначається як оцінка, отримана за виконане завдання під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи	Практичне виконання творчої роботи

Шкала оцінювання

За шкалою університету ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)
------	--	--

Критерії оцінювання практичного завдання зі скульптури

Назва критерію	Характеристика критерію
<i>Технічна майстерність</i>	Оцінюється рівень володіння техніками роботи з обраним матеріалом (глина, пластилін тощо). Включає в себе точність виконання деталей, чистоту обробки, а також здатність досягти бажаного ефекту в об'ємі та формі.
<i>Концептуальна ідея</i>	Оцінюється оригінальність та глибина задуму. Важливо, щоб робота мала чітку концепцію, яка відображає авторське бачення та емоційний зміст. Концепція повинна бути зрозумілою і вираженою через форму та композицію.
<i>Композиція</i>	Оцінюється організація простору, баланс, пропорції та взаємодія елементів у скульптурі. Важливо, щоб композиція була гармонійною і візуально привабливою, а також відповідала задуму автора.
<i>Естетичне сприйняття</i>	Оцінюється загальне враження від роботи, включаючи емоційний вплив на глядача. Це може включати колірні рішення, текстуру та форму, які разом створюють естетичну цілісність.
<i>Інноваційність</i>	Оцінюється використання нових ідей, матеріалів або технік. Інноваційність може проявлятися в експериментах з формою, стилем або концепцією, що робить роботу унікальною.
<i>Презентація роботи</i>	Оцінюється спосіб представлення скульптури (експозиція, оформлення). Важливо, як робота подається глядачеві, оскільки це може вплинути на сприйняття та оцінку.

Характеристика рівнів практичних завдань

За шкалою ЗУНУ	Характеристика рівнів виконаних завдань
90-100	Технічна майстерність: Високий рівень володіння матеріалом та техніками. Робота виконана без видимих дефектів, з ідеальною обробкою деталей. Концептуальна ідея: Оригінальна та глибока концепція, яка чітко виражена у формі. Робота викликає сильні емоції та роздуми. Композиція: Гармонійна та збалансована композиція з вдалим використанням простору. Естетичне сприйняття: Візуально приваблива робота, що справляє потужне враження на глядача. Інноваційність: Використання нових ідей або технік, що підкреслюють унікальність роботи. Виконання завдання: Повна відповідність вимогам завдання.
85-89	Технічна майстерність: Добре виконана робота з незначними недоліками в обробці або деталях. Концептуальна ідея: Чітка та зрозуміла концепція, хоча можливо, не така оригінальна, як у першому рівні. Композиція: В цілому гармонійна композиція, але з деякими моментами, які потребують покращення. Естетичне сприйняття: Приваблива робота, яка викликає позитивні емоції. Інноваційність: Наявність деяких нових ідей або рішень, але без значних експериментів. Виконання завдання: Відповідність більшості вимог завдання.

75-84	Технічна майстерність: Середній рівень виконання, з помітними недоліками в деталях або обробці. Концептуальна ідея: Концепція присутня, але може бути недостатньо розвиненою або не зовсім зрозумілою. Композиція: Досить гармонійна композиція, але є проблеми з балансом або пропорціями. Естетичне сприйняття: Робота має певну естетичну цінність, але може бути менш вражаючою. Інноваційність: Невелика кількість нових ідей або технік; робота виглядає традиційною. Виконання завдання: Часткова відповідність вимогам завдання.
65-74	Технічна майстерність: Низький рівень виконання з помітними недоліками. Відсутня точність в обробці. Концептуальна ідея: Концепція слабо виражена або незрозуміла. Композиція: Проблеми з організацією простору; композиція виглядає незбалансованою. Естетичне сприйняття: Робота має обмежену естетичну цінність і може викликати негативні емоції. Інноваційність: Відсутність нових ідей; робота виглядає банальною. Виконання завдання: Часткова відповідність вимогам завдання.
60-64	Значні помилки в анатомічних пропорціях; робота не відповідає основам анатомії. Дуже низький рівень деталізації та реалістичності; робота виглядає незадовільно. Використано неефективні техніки, що призвели до значних недоліків у виконанні. Пояснення вибору елементів роботи відсутнє або дуже слабе. Креативність практично відсутня; робота виглядає неоригінально.
35-59	Технічна майстерність: Дуже низька якість виконання; значні дефекти та помилки. Концептуальна ідея: Відсутня концепція або повна нерелевантність до теми завдання. Композиція: Безладна композиція; елементи не взаємодіють між собою. Естетичне сприйняття: Робота не викликає позитивних емоцій; виглядає незакінченою. Інноваційність: Повна відсутність нових ідей; робота виглядає як копія інших. Виконання завдання: Невелика відповідність вимогам завдання.
1-34	Технічна майстерність: Крайня низька якість виконання; робота не може бути визнана завершеною. Концептуальна ідея: Абсолютно відсутня концепція; робота не має сенсу. Композиція: Непридатна композиція; неможливо визначити намір автора. Естетичне сприйняття: Робота викликає негативні емоції або відразу; виглядає як недопрацьований проект. Інноваційність: Повна відсутність нових ідей; робота не має жодної художньої цінності. Виконання завдання: Не відповідає жодній вимозі завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи, тренінгу, екзаменаційної роботи аналогічні до критеріїв оцінювання практичного завдання.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-6
2	Проекційний екран	1-6
3	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-6
4	Ноутбук	1-6
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-6
6	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-6

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Винниченко О.М., Баран С.В. Методичні вказівки до виконання завдань з дисципліни «Скульптура». Львів: ЛНУ, 2007. 68 с.
2. Гладун О.Д. Сучасне українське мистецтво: концепти, стратегії, візуальні практики : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. Київ: 2021. 210 с.
3. Красноголовець О. С. Основи скульптури: Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 171 с., 28 с. іл.
4. Лупій С. Скульптура. Особливості художньо-образної мови. АРТКЛАС. 2010. № 1. С. 54–62.
5. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Скульптура» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Графічний дизайн» спеціальності 022 «Дизайн» / Укладач: П'єх Р. Тернопіль: ЗУНУ, 2024.
6. Шмельова Т.В. Мистецтво скульптури: навч.-метод. Посібник. Київ: 2018. 142 с.
7. Щербаков С. О. Еволюція скульптури: від традиційних матеріалів до цифрових технологій. *Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*. 2025. С. 276–281.
8. Яценко А. А. Пластика. Види рельєфів: основи ліплення. Львів: ЗУКЦ, 2012. 80 с.: іл.

Електронні ресурси

1. Prometheus: <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>
2. EdEra: <https://edera.com.ua/>
3. Kadenze: <https://www.kadenze.com/>
4. На урок: <https://naurok.com.ua/>
5. Всеосвіта: <https://vseosvita.ua/>